

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput VII. Divortium pati pars adultera tenetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

Divortium parti pars adultera &c. 119

Principatum, vel ingentem hæreditatem legitimis hæredibus eripere? Nonne publica utilitas privatæ debet anteferri? Si vero mulierem criminis sui vere pœniteat, privatamne infamiam suam tanti æstimet; an contra eandem humiliter ferat?

Adulterinus filius credere non tenetur matri suæ, quæ ipsum illegitimum asserat; si vero illi credat, hæreditatem debet restituere, exceptis fructibus bona fide consumptis.

Idem restitutionis onus, quod adulteræ; adultero etiam injungitur, qui hæredibus, aut marito expensas pro alendis spuriiis factas debet restituere. Quod verum est, si adulter certus sit spurios fuisse a se genitos; nam si dubitaret propter matris infamiam, quæ cum pluribus solita fuit peccare, restituendi onere adulter levaretur.

Si mulier, aut vir pueros suos Hospitali tradat, ubi alantur; tenentur alimentorum expensas Hospitali restituere.

At tam ægre hæ sunt restitutiones, ut vix unus aut alter easdem præstet. Sarius igitur est hoc vitare peccatum, quod mala gignit, quibus mederi vix aliquis potest.

C A P U T VII.

Divortium parti pars adultera tenetur.

Divina lex, quæ a maritis adulteras uxores occidi prohibet, eas dimittere, & quoad habitationem ab iis recedere viris permittit. Id

H 4

ex

expresse tradit Christus apud sanctum Matthæum: *Ego autem dico vobis, quia omnis qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eam mæcham; Et qui dimissam duxerit, adulterat (cap. 5.)*. Duo nos docet hic textus: primo, fornicationis causa, idest propter uxoris adulterium licere marito illam dimittere: deinde, quamvis ex hac causa uxor sit dimissa, qui illam ducit, adulterat; ex quo inferitur matrimonium quoad vinculum subsistere, non enim sine matrimonio adesse potest adulterium. Hanc exceptionem sanctus Marcus & sanctus Lucas non afferunt. Sanctus Marcus absolute dicit: *Quicumque dimiserit uxorem suam, Et aliam duxerit, adulterium committit super eam; Et si uxor dimiserit virum suum, Et alii nupsit, mæchatur (cap. 10.)*. Apud sanctum Lucam Christus ait: *Omnis, qui dimittit uxorem suam, Et alteram ducit, mæchatur; Et qui dimissam a viro ducit, mæchatur (cap. 16.)*. Hinc Doctores nostri adversus hæreticos recte inferunt, propter adulterium matrimonii vinculum non solvi, sed tantummodo divortium permitti.

Moderni hæretici asserunt, adulterio matrimonium dissolvi; sed hic quoque ipsorum erroribus enumeratur. Contra Ecclesia in Tridentina Synodo congregata docet esse *Matrimonii perpetuum indissolubilemque nexum (Sess. 24. cap. 1.)*; additque adversus hæreticos: *Si quis dixerit Ecclesiam errare, cum docuit, Et docet, juxta evangelicam Et apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum matrimo-*

nii vinculum non posse dissolvi, & utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse altero conjuge vivente aliud matrimonium contrahere; mœcharique eum, qui dimissa adultera aliam duxerit; & eam, quæ dimisso adultero alii nupsit; anathema sit. Si quis dixerit Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter conjuges quoad thorum, seu quoad cohabitationem ad certum, incertumve tempus fieri posse decernit; anathema sit (can. 7. & 8.).

Divortii propter adulterium faciendi facultas par est in viro, & in uxore, quamvis rarius uxor a marito divortium petat. De utroque Apostolus Paulus loquitur inquiens: *Præcipio non ego, sed Dominus, uxorem a viro non discedere, & vir uxorem non dimittat* (1. Cor. 7.) idest sine legitima causa. Sanctus Hieronymus, sanctus Augustinus, & Innocentius I. idem docent, quos ingens Doctorum numerus sequitur, nec in hoc ulla adest præscriptio.

Divortium quoad thorum absque judicis sententia fieri potest; verum pro divortio quoad habitationem requiritur sententia, quia hæc est causa publica, quæ scandalum creare potest, nisi constet de adulterio.

Quatuor autem ex causis non permittitur divortium propter adulterium: 1. Si adulterium absque peccato fuit commissum, veluti cum femina per vim violatur, vel cum alio coit, quem maritum suum putat, vel cum maritum mortuum putans iterum nubit. 2. Si utrique, ma-

ritus videlicet & uxor, ejusdem criminis rei sunt. 3. Si postquam adulterium novit, maritus cum uxore concubuit. 4. Si maritus uxorem prostituit; hoc enim casu maritus ipse adulterii fit reus. Si vero uxor mariti sui adulterio esset consentiens expresse, propter eandem rationem divortium facere non posset: sed si solum non impedit, suum ipsi jus manet, quia uxor viri sui peccata arguere non audet, nec debet utpote inferior corrigere. Propterea uxoris silentium pro consensu haberi nequit.

Si uxorem maritus a se repulisset, atque alimenta eidem negaret, illa vero adulterium deinde committeret; posset nihilominus maritus divortium facere, cum nulla paupertas hoc crimen possit excusare: excipe, si maritus talia eam pati voluisset, ut ad peccandum impelleret; hoc enim casu divortium petere non potest (*D. Thom. in 1. ad Cor. art. 7.*).

Alterutrius conjugis sodomia jus pariter ad faciendum divortium præbet; abominandum enim hoc peccatum conjugum carnem dividit, & matrimonii fidem, sanctitatemque violat: hæc ratio est (inquit sanctus Thomas *qu. 4. dist. 95.*) quæ proprie divortii faciendi jus tribuit, magis quam pœnalis lex, qua Canones adulterium puniunt. Idem docent sanctus Hieronymus, Theologi plerique, & Casuistæ meliores. Idem quoque dicendum est, si uxore sua hoc modo abuti maritus niteretur. Auctor enim Commentarii in sancti Pauli epistolas, qui inter sancti Ambrosii opera legitur, in caput septimum epistolæ

stolæ ad Corinthios perspicue ait: *Si apostatet vir, aut usum quærit uxoris intervertere, nec alii potest nubere mulier, nec reverti ad illum.* At subdunt Doctores id esse intelligendum, si se maritus nolit corrigere; & hoc quoque casu ad tempus dumtaxat faciendum esse divortium, non vero perpetuum. Eadem doctrina traditur de bestialitate, quæ jus divortii præbet.

Mulierem adulteram leges civiles hac pœna puniunt, ut dotem amittat; quam læsus maritus acquirit; hanc tamen non acquireret, si uxorem in adulterio deprehensam occideret, namque, ut lex ait, *qui propria auctoritate jus sibi dicit, etiam lege permittente legale commodum minime consequitur.* Mulier quoque propter mariti adulterium donationem nuptiarum causa factam lucratur; judicis tamen sententia requiritur, quæ hæc pœna est declaranda.

Quoad leges civiles, & jus Romanum, adulterii compensatio inter conjuges locum habet; hinc maritus adulterii reus uxoris suæ dotem non potest lucrari, nec uxor adultera donationes nuptiarum causa factas lucrari potest, *paria enim delicta mutua compensatione dissolvuntur* (L. viro atque uxore, ff. de solut. matrim.).

Pars innocens matrimonii debitum non tenetur solvere adulteræ, cum eidem de adulterio constat, etsi nondum judicis sententia adulterium declaratum est; hæc enim jure naturali matrimonio apposita est lex, ut fervanti fidem fides ferretur. Maritus adulter uxorem innocentem ad reddendum debitum non potest cogere; nec adultera uxor maritum innocentem.

CAPUT